

турските села общинският съвѣтъ би състоялъ изключително отъ турски членове, включително кмета, и нѣма съмнѣние, че едно отъ първите дѣла на правителството на възродена политически България ще бѫде да обяви пълна религиозна свобода, не изкуствена, съ каквато се хвали тѣй незаслужено турското правителство, но дѣйствителна и приспособена за всички.

Днесъ всѣки христианинъ може да пригърне исламизма, ако иска. Често даже, най-вече вънъ въ провинцията, обръщанията ставатъ насилисвено, особено за млади жени. Ни единъ турчинъ, обаче, не би могълъ да се откаже отъ исламизма, за да постъпи въ христианската вѣра; той би се изложилъ въ та-къвъ случай на най-строги наказания, на смърть.

* * *

Истина е, че въ Европа никой не оспорва на християните правото да се освободятъ. Но затова се прѣставятъ прѣчки, отъ които повечето сѫ измислени, за да се поддържа противното.

Говори се за европейско равновѣсие, и мнозина дохождатъ до заключение, че турската империя, тѣй както е днесъ, е необходима за запазване това равновѣсие! Това не значило ли би, че деспотизътъ и варварщината сѫ абсолютно необходими за съхранение на европейската цивилизация?

Казва се още, че Цариградъ и противоположните интереси на нѣкои сили правятъ мѣжно разрѣшението на въпроса. Това причина ли е да се държатъ милиони христиани въ най-низко робство? Какъ? Тѣнката европейска дипломация, политическата европейска наука, европейската философия, до тамъ ли сѫ отистинна бессилни, че не могатъ да намѣрятъ друго срѣдство за разрѣшение задачата между робуването на 9 милиона христиани и положението, което занематъ турцитъ въ Цариградъ? Какъ? Училищата на христианска и цивилизирана Европа ехтятъ отъ прѣсъди противъ древния свѣтъ, който търпѣлъ робството, а днесъ, слѣдъ толкозъ столѣтия отъ напрѣдъкъ и свѣтлина, ето че въ Европа робството не вече на индивидууми, взети частично, но на цѣли народи цѣвти съ пълно съзнание на цивилизирания свѣтъ; и Европа не намѣрва срѣдство да разрѣши тая задача!

Сѫществуватъ дружества за уничтожение на търговията съ негритѣ, има пѣкъ други за покровителство на животните; че има, обаче, въ една отъ най-хубавите страни на Европа народи, на които общественото състояние не различава отъ онова